

B. v. G. Jr.

Concertgebouw.

Rachmaninoff.

De historie der Russische muziek is zwaar van weemoed! Terwijl „wij” reeds liederen van Orlando Lasso zongen, bespeelde Iwan de Verschrikkelijke de ruggen zijner onderdanen, jagend met krachtigen aanslag, de vreugde der muzikaliteit naar de maan. Peter de Grootte humaner, look 'n oogje voor de artistieke behoeften van zijn volk, — „vadertje” zelf speelde immers groote trom? —, en zingen was geen zonde meer. Doch de toonkunst bleef kwijnen, tot Glinka haar nieuw leven bracht.

In de moderne slavische muziek schijnt de gansche ontwikkelingsgeschiedenis van het Russische volk te leven. De eene componist geeft de aeloude liefde voor praal; iets van den afschijn der bonte Bojaarsche pracht; de andere verklankt den weemoed, die, met den volksaard, allengs verfijnd en verdiept schijnt. Waar Rachmaninoff beide elementen in zijn muziek vereenigt, is zijn werk typisch Russisch en ons buitengewoon sympathiek en boeiend. Er is iets van Tschalkowsky's pracht-lievendheid in zijn behoefte aan vol accoorden-spel, naast 'n fijn, individueel verlangen, eigen weemoedige stemmingen weer te geven. En als onwillekeurig vindt hij daarvoor iets van de klanken der naïeve „kerktoonaarden”, waarin het geknechte Russische volk bij het werk zijn droefheid en zijn vreugde voor zich heen placht te zingen...

Evenals Donderdag, speelde de componist zijn 2de piano-concert, ditmaal gevolgd door drie préludes. 't Lange, „doodgewone” mensch, zonder lokkendos, aan den vleugel, speelde pretentielooz zijn werk, alleen attentie vragend voor zijn composities, niet voor zijn pianospel, dat is zonder effectbejag, lenig en met gevoeligen zin voor „half tinten”. Pracht- en weemoed in de préludes, als in zijn concert, maar hier binnen beperkte grenzen, opvallender contrasteerend.

De eerste prélude, gedacht in de stemming van 't Lento, uit zijn concert, is vol van 'n bij Chopin aansluitende subtiliteit. De tweede vhapsodisch met kernachtige chromatiek, de derde 't sterkst, met de contrasten van martialen aanvang, teeder middengedeelte en hervatting van den eersten gedachtengang... Bezonden werk, waarnaast Tschalkowsky met zijn „Ouverture 1812” —, gevecht tusschen de Marseillaise en het door het orgel gesteunde Russische volkslied! — gisteren 'n nationale praalhans geleek, en Glazounow met zijn mondaine symphonie, 'n dandy. 't Publiek, enthousiast, bracht **Rachmaninoff** 'n ovatie, waarop hij zijn cis-moll prélude toegaf, die ons eertijds als middel tot afleeren van schichtigheid voor kruisen en groote grepen voorgeschreven werd. Machtige accoorden, 'n achttal notenbalken onder mekaar... Wat was dat voor den componist?..... Nitsjevo! Een overschoone middag, **Sergel Wasjiliewitsch!** E. L.

Concertgebouw.

Rachmaninoff.

The history of Russian music is heavy with melancholy! While we were already singing songs by Orlando Lasso, Ivan the Terrible played on the backs of his subjects, driving the joy of musicality to the moon with a powerful stroke. Peter the Great was more humane, looked upon the artistic needs of his people—after all, Father himself played the bass drum?—and singing was no longer a sin. Yet the art of music continued to languish, until Glinka breathed new life into it.

In modern Slavic music, the entire developmental history of the Russian people seems to live. One composer conveys the ancient love of pomp; something of the reflection of the colourful Boyar splendour; the other gives voice to the melancholy which, together with the national character, seems to have gradually become refined and deepened. Where Rachmaninoff unites both elements in his music, his work is typically Russian and extraordinarily sympathetic and captivating to us. There is something of Tchaikovsky's love of splendour in his need for full chord playing, alongside a fine, individual desire to render his own melancholic moods. And as if arbitrarily, he finds for this something of the sounds of the "naive church modes," in which the subjugated Russian people used to sing their sorrow and joy to themselves while performing the work...

As on Thursday, the composer played his 2nd Piano Concerto, this time followed by three preludes. The tall, "quite ordinary" man, without a pompous mane, at the grand piano, played his work unpretentiously, demanding attention only for his compositions, not for his piano playing, which is without striving for effect, agile and with a sensitive sense of halftones. Splendour and melancholy in the preludes, as in his concerto, but here within limited boundaries, contrasting more strikingly.

The first prelude, conceived in the mood of Lento, from his concerto, is full of a subtlety befitting Chopin. The second rhapsodic with pithy chromaticism, the third strongest, with the contrasts of a martial opening, a tender middle section, and a resumption of the first train of thought... A subdued work, next to which Tchaikovsky with his Overture 1812—a battle between the Marseillaise and the Russian national anthem supported by the organ—resembled a national show-off yesterday, and Glazunov with his mondaine symphonie, a dandy. The enthusiastic audience gave Rachmaninoff an ovation, whereupon he contributed his C sharp minor prelude, which was once prescribed to us as a means of overcoming timidity towards sharps and broad spans. Powerful chords, eight staves one below the other... What was that for the composer?..... Nichevo! A most beautiful afternoon, Sergei Vasilievich! E. L.

[Translation: Google]